

ANDREÆ
STREITHAGENI
IVLIO - MERTZEN-
HAVSSENSIS
CHRONO - DISTICHORVM
Libellus.

COLONIÆ AGRIPPINÆ,
Apud IOANNEM KINCHIVM
Sub Monocerote,

ANNO M. DC. XXII.

A D S E R E N I S S I M V M
P R I N C I P E M I V N I O R E M,
P H I L I P P V M
G V L I E L M V M,
C O M I T E M P A L A T I N V M
R h e n i : B a u a r i æ , I u l i æ , C l i u i æ , &
M o n t i u m D u c e m , & c . C o m i t e m
i n V e l d e n t z , S p o n h e i m , M a r c h i â ,
R a u e n s b u r g , & M o e r s : D o m i -
n u m i n R a u e n s t e i n ,
& c .

Dominum meum Clementissimum.

Q V E M , Princeps iuuenis , patria spes
altera nostra,
Matris delicia, deliciaque patris,
Quem natu paruo paruum tibi dono libellū,
Rem docet, & gesta tempora certa rei.
Accipe, sic teneros præcurras moribus annos,
Et lata historias perlege fronte breues.
Nec parui fuerit, quod paruus mole libellus:
Paruula mella etiam dulcia præbet apis.
Iliademque aliquis parua-nuce claudit Ho-
meri,
Suauis & à parua pyxide fragrat odor.

A 2

A D

 AD LECTOREM.

Rem tibi ^{signantes} numeros cum tem-
 pore Lector,
 Inclusit numeris pagina nostra suis,
 Nec facit incertos annos hic littera quarta,
 Qua vel omissa mihi, vel numerata fuit.
 Quingētos alij reliquis, aut amplius addāt:
 Mi sat erit summam soluere posse meam.

AD EVNDEM
 PETRI STREITHAGENI,
 ANDREAE FILII, CANONICI
 Heinsbergensis.

Ille Syracosia civis celeberrimus urbis
 Scripsit in exiguo sidera cuncta vitro,
 Heliacasque domos, & totum quidquid ab
 Arcto

Parrhasia, medium vergit adusque diem.
 Æmulus ingenij tanti, tantique laboris,
 Lector, quem stupeas, ecce libellus adest:
 Nā gemino versu cum factis indicat annos,
 Ut disci minimo iuncta labore queant.
 Perlege, quàm parvus coelum complectitur
 orbis,

Historias, dices, tam breue carmen habet.

AN-

ANDREÆ
STREITHAGE
NI IVLIO-MERTZ.

ENHAVSENSIS,

CHRONO-DISTICHORVM
LIBELLVS.

IN NATALEM

D. Caroli V. Imp. M. D.

*CaroLVs AVstrIaCo GANDI De sangVIne
Casar (pVer.*

*NasCIt Vr. ô qVantâ qVantVs In Vrbe
DE EDONE*

*Ad D. Maximilianum Cæs. & proceres
Imperij Augustæ Vindelicorum in
Comitiis adducto.*

M. D. XI.

*ConCILIo prasens Vlr CernIt Vr AVgVsta-
no, (oVe.*

*QVI Vorat VnVs oVeM, neC satIat Vr
DE ASPERRIMA*

Hieme M. D. XIII.

*Ferratas gLaCle Cösisstens Rhene bICornIs,
HaC geMIs Ire rotas, qVà soLet Ire ratIs.*

a 3 DE

EM.

is cars ten

na,

na quarta,

corata fut.

lius addit.

se mear.

GENI,

NONICI

ues coria

mita curro,

quidquid ab

siqve dier.

e laboris,

las adsp.

licat amos,

re operat.

completitur

armen habet

AN.

6 CHRONO-DISTICHORVM

DE INITIO

Lutheranismi. M. D. xvii.

Let Iferas toto orbe Clens. LVthere pro Cel-
Las, (teM.

TranqVILLè Petri non sIn Is Ire ra-
IN CAROLVM V.

Hispan. Regem coronatum. M. D. xviii.

CaroLVs Hesperia Latās attingit habenas:
SCepra ManVs ornant, festa Corona.
CapVt.

DE EODEM

In Imp. electo. M. D. xix.

IMperII fasces orbis regnator Iberi
IVngebassCeprIs CaroLe LeCie tVIs.

IN MARTINVM

Lutherum, Catharinam Boram sibi ma-
trimonio, vel quasi, iungentem.

M. D. xxv.

Crescite, Biblia habent: pares, ac Con-
IVgls Instar

Bora tIbI, Mopso NIsa, LVthere VenIt.

IN BELLVM

Rusticorum. M. D. xxv.

In bella agrestes pro Libertate ferVnt Vr:
HoC Centena hosti MILLia strata
LVVnt.

IN

LIBELLVS

IN FRANCISCVM

Regem Galliarum, à Carolo V. Imp. ad
Papiam captum. M. D. xxv.

*Obsessa Papiæ, fortI CVM Casare Galle,
Is In bella tVVs, CasareanVs abls.*

IN ZVINGLIUM

A Genio, nescio quo, qui in somnis ei
apparuit, ad abolendam Missam
incitatum. M. D. XXV.

*SI GenII InstInCtV parIter saCra toLLIs,
Saras,*

ZVingLI, DIC soDes: aLbVs, an ater erat?

IN BORBONIVM

Dum Romam capit, pereuntem.
M. D. XXVII.

*BorbonI In fossa perItas Capta Vrbe QVI-
rInI:*

SCILICet S noCVIt transLIIsse ReMo.

IN SOLIMANNVM

Turcarum tyrannum Viennam Austriae
captantem. M. D. xxix.

*PartVrIVnt Montes CInCta tibi TVrCa
Vienna:*

At SCythI Costrato robore tristIs abls.

IN COLLOQVIVM

Clementis VII. P. M. & Caroli V.
Imp. Bononiae. M. D. XXIX.

8 CHRONO-DESTICHORVM

COLLOQVIO CAROLI LAIIIQVE BONONIA
MYSTA (SALVS.

LATA, INSLT: nostrâ est orbis In Vrbe

DE CCCC. PAGIS

In Belgio mari obrutis.

M. D. XXIX.

Vnâ LV Ce qVater Centenos (fLeBILE) pa-
ges

ÆqVoreâ MergI BeLgIa CernIt aqVâ.

DE PESTE SVDATORIA

Plurimis in locis grassante.

M. D. XXXIX.

Peste noVa popVLIs aspergIt Corpora sVDor,
NeCraris obeVnt Densa CaterVa Lo-
CIs.

IN ANABAPTISTAS

Monasterium Westphaliæ occupantes.

M. D. XXXIV.

Regna MonasterII BataVo sartore tenente,

Dra AnabaptIsta sâX fatVata strVVnt.

IN MORTEM

Ioannis Vischeri Episcopi Roffensis.

M. D. XXXV.

AngLVs Vt Insano BoLena CarpitVr Igne,

RoffensI CanVM toLLItVrense CapVt.

IN-

IN MORTEM

Thomæ Mori. M. D. XXXV.

*AtqVe Vnà Moro: qVla Cavssa Legis a-
VIta,**Non poterat RegIs Cavssa pLaCere proCl.*

IN OBITVM

Catharinæ, Angliæ Regina, ab Henrico
VIII. cum iam x x. annos eam in ma-
trimonio habuisset, repudiata.

M. D. XXXV.

*IgnosCo, IgnosCant SVperi: Regina Bri-
tanno* (bVII.)*SVb fineM VIta scrIpsIt, & OCCV-
IN VASTIVM,*Qui vno in Africa die Imperator à Caro-
lo V. pronunciatuS, Barbaruffam in fu-
gam coniecit. M. D. XXXV.*VastIVs Vnà aClie Cæsar: Pete CaroLe fl.
gna,**InfIt, & eXteMpLò barbara Castra fVgat.*

DE HOSPITIBVS,

Qui in caupona carnes porcæ, rabidi ca-
nis morfu infestata, comedentes, versi in
rabiem fuere. In Ducatu Wirtenbergenfi.

M. D. XXXV.

*CaVpo tVVs porCa rabiosa VesCl: Vr hospes,**NeC Mora flt, Verso peCtore & Ipse ra-
bit.* a s IN

10 CHRONO-DISTICHORVM

IN OBITVM

D. Erasmi Roterodami.

M. D. XXXVI.

*Quarto post Nonas Basileae Lector IVLI
PLanglt. CVR? BataVV's sCriptor Eras-
MVS obit.*

IN IOANNEM BVECKELDVM

Sartorem Leidensem, Regem Anabapti-
starum Monasteriensium, extremo
supplicio affectum.

M. D. XXXVI.

*AVLa arata tibi speCVLa est, ReX, Vrbe
reCepta,*

PraMia s Ignita forCIpe CarptV's habes.

IN HENRICVM VII.

Angliae Regem, reliquias D. Thomae,
Cantuariensis quondam Archiepiscopi,
auro nudato eius monumento, ex-
urentem. M. D. xxxviii.

*AbLato HenricVS DIVInI, Antistit'is
aVro, (bat.*

VVLcano CIneres, ossaqVe sanCta Da-
DE LOCUSTIS

Poloniam infestantibus. M. D. XLI.

*SarMatla Infestant tristI LoCa nVbe Lo-
CVsta, (Latent,*

*QVels obV'LatI LVnnaqVe, soLqVe
DE*

LIBELLVS. H

DE NORICO

Milite proceræ staturæ, à pumilione,
iussu Turcarum tyranni, interfecto.

M. D. XLI.

NORICVS obliCIU Vr nano (res fœdare-
LatV) (facit.

HeV nostro LVDos sangV. ne TVrCæ
ALIVD.

HeV nani ense perIt LongVs, sic TVrCæ
VoLebas, (habet.

NORICVS: has LAVDes sesqVIpeDALIs
IN DVRAM

A Carolo V. Imp. vi expugnatam.

M. D. XLIII.

BlS Dena AVgVstI teLo, fæCe, CaroLe Ce-
sar,

EXperta est VIres DVra sVbaCtatVas.
IN OBITVM

Martini Lutheri. M. D. XLVI.

GAVDe Papa senIs VIsvrVs NestorIs annos:
Mors tVn' grâtes VertIt Vr Inter aqVas.

IN PRINCIPEM

Saxonix à Carolo V. Imp. in bello
captum. M. D. XLVII.

Casar Vbl In sILVa transMISSo Const' r'z
ALB',

SAXo aC es Inter sVbIVga CaptVs. IIr.

a 6 IN

ie CHRONODISTICHORVM

IN LANTGRAVIUM

Hassia, eidem Carolo imp. supplicem.

M. D. XLVII.

LantgraVIVs CasV soCII perterrItVs heros,
ProstratVs VenlaM sVppLICE VoCe petIt.

IN OBITVM

Francisci Regis Galliarum.

M. D. XLVII.

FrancISCVs, Constans sI QVInto hasIsset
aMICVs,

ALtera spes orbis, LavsqVe fvtVrVs, obIt.

IN CONCILIVM

Tridentinum finitum M. D. LIII.

ConCILII (ô feLIX st) fInIs In Vrbe TrI-
DentI est, (Vlas.

QVoD CVnctos Veteres nos IVbet Ire

IN OPPIDVM

D. Quintini, ab Hispanis vi expugnatum,
& direptum M. D. LVII.

CVnctas, DeVICta QVIntini VrIbVs
Vrbe,

DirIpVIt GaLLI VICTor IberVs opes.

IN OBITVM

D. Caroli V. Imp. M. D. LVIII.

CaroLVs InterIt spes Vna, atqVe VnICA
Casar,

QVo VIVE, SaXo, LILIA, LVna, tIMët.

IN

LIBELLVS. 33

IN OBITVM
Mariæ Angliæ Regina,

&

Reginaldi Poli, Cardinalis, & Archiepi-
scopi Cantuariensis. M. D. LVIII.

ReginaoCCVbVt VIX tota LVce Ma-
r'a,

Vt PoLete VirtVs IntVLIt Ipsa PoLo.

IN LVDOVICVM XI.

Gallorum Regem, ab hæreticis effracto
mausoleo, extractum & combustum.

M. D. LXII. (pVLChro

Prô pVDor, à GeVsatVV's ô LVDOVICe se-
ErVtVs in CIneres VertIt Vr Igne CInIs.

IN TVRCAM

Ab oppugnatione Melitensi, post incre-
dibilem suorum stragem, reiectum,

M. D. LXV.

VI TVrCa eXceptVs MeLIta, Vt ne totVs
ab Vna

Sternat Vr, fraCta GLasse, VlrIsqVefVgIt.

IN SIGETHAM

Cjuitatem à Turca captam.

M. D. LXVI.

SeXtVs ab AVGVstI CapVt IDIbVs eXtV-
Lerat soL,

CesIt Vt Eoo Capta SIgetha DVCL.

n 7

IN

CHRONO-DISTICHORVM
IN OBITVM

Solimanni Turcarum tyranni.
M. D. LXVI.

Prid. Non. Sept.

*En IaCet Irrisor, Christi SoLIMannVs, &
hostIs:*

ACCessIt stygla sarcina serarati.

DE ARCE SIGETHANA.

M. D. LXVI.

*ALtera post Nonas Septembris, & arCe
Sigetha.*

VInCente inIeCtâ TVrCa potIre faCe.

IN ICONOCLASTAS

Nouos in Belgio

M. D. LXVI.

*AffeCLA VI frangit statVas, teMPLIsqVe
reVeLLIt,*

SeV CaLVineTVVs, sIVE LVthere TVVs.

ALIVD.

*ConfICIVnt statVas BeLga faX InfIMa
VVLgI:*

(La gerVnt!)

HeV qVanta absqVe VLLo sangVine beL-

IN MERETRICES

A Pio Pont. eius nominis V. Roma cie-
ctas. M. D. LXVI.

E. CVn

*ECVnctâ Meretrix, popVLI faXVna La-
tini,*

Pontificis IVssVpeLLItVr Vrbe PII:

DE NICOSIA

Cypri vrbe à Turcis expugnatâ.

M. D. Lxx.

*NICosiâ Captâ, Cypri spoLLia Inter ab hoste
Imposita est SCythica rapta, IVventa
rati.*

DE CYPRIA VIRGINE,

*Quæ capta à Turcis, cum propter insi-
gnem pulchritudinem eorum tyranno
donum à Mustapho inter cætera mitte-
retur, igne in nitratum puluerem iacto,
nauem incendit, & se, & Turcas omnes
vna secum exitio inuoluit.*

M. D. Lxx.

*Cypria, ne prostet Lybico transMISSa tyrâno,
Se Virgo InCensâ naVe, SCythasqVe ne-
Cat.*

IN CVRZOLAM

*à fœminis, viris fugientibus, contra Tur-
cas fortiter defensam. M. D. Lxxi.*

*TVrca Venit: fVgiVntqVe Vlti, pVgnant-
qVe MarIta:*

SIC fVlt à LibyCis CVrzoLatVta IVgls.

IN

IN VICTORIAM

Natalem à Ioanne Austriaco de Turcis
reportatam. M. D. LXXI.

*AVstrIaCVs, NonIs OCtobrIbVs, eqVore,
IVXta* (SCythas.

LepanthVM eXSVperat CLasse, VIrIsqVe

ALIVD

Petri Streithageni, Andreae filij, Canoni-
ci Heinsbergensis.

*SICVI atroX fLores In pratIs DISHICIT
AVster:* (peLago.

SICqVogVe DVXTVrCas AVstrIVs in

IN CYP RV M

Insulam à Turcâ occupatam.

M. D. LXXI.

*A LibyCo CyprVs VenetIs erepta tyranno,
CarpathIa LaCryMIs Littora spargIt a-
qVa.*

IN NVPTIAS

Henrici Navarrae, & Margaritae sororis
Caroli IX. M. D. LXXII.

*CaDe NaVarræ Istillant Cõnvbia RegIs:
Prõ qVotIes foLIta GaLLIa CaDe tepet.*

IN DEDITIONEM

Harlemi. M. D. LXXII.

Vt

Vt tanDeM Hispani sVbIIt noVa IVssa Sa-
gVnthVs,

SInt, aIt, arbItrII VIItaqVe, neXqVe tVI.

IN OBITVM

Laurentij Suriij, Carthusiani.

M. D. LXXVIII.

SVrIVs oCCVbVIt, sVperaQVe eXceptVs In
arCe, (pIos.

QVos sCrIpsIt, nVMeros aVXIIt & Ipse

IN OBITVM

Ioannis Auftriaci. M. D. LXXVIII.

ILLe SCytha VICtor peLago, treMor orbIs
EoI,

AVstrIVS, OCTobrI febre IneVnte IaCet.

IN TRAIECTVM

Ad Mosam ab Hispanis vi captam.

M. D. LXXIX.

TraleCtInarVIt steLLa: & qVI teLa refV-
gl

BathICa, MosanIs pIsCIBVs eSCanatat.

IN LIRAM

Ab eisdem occupatam. M. D. LXXXII.

NoCte DoLo (DoLVs, an VItVs qVIs In
hoste reqVIrat?)

Spe Captos CattoS peLLIs Ibere Lira.

DE ALENSONIO

Antuerpian infidijs tentante.

M. D.

18 CHRONO-DISTICHORVM

M. D. LXXXIII.

*Spes Vt ALenſonIo eſt AntVerpaM faLLere
teChnls,*

PrInCipIo VICtor, poſtea VICtVs abIt.

ALIVD.

*FortIs ALenſonIo Captata AntVerpla MIL-
Le (ferIt.*

QVingentos VICtrIX, Corpora GaLLa,

IN OBITVM

*S. Caroli Borromæi, quondam Archie-
piſcopi Mediolanenſis. M. D. LXXXIV.*

*CarLI obItV ChriſtVs: FaCtIs pro taLIbVs;
InſIt,*

PræſVlerIt poſſto Corpore porrò MeVs.

IN DEDITIONEM

Gandavi. M. D. LXXXIV.

*BeLLatore Deo. GanDa eſVrIeqVe CoaCta,
Regla ConſVLte ſvb IVgapaCe VenIt.*

IN MORTEM

Principis Orangij. M. D. LXXXIV.

*AVrIaCo, Vt DeLphls bls qVIno præſVVs
IVLI eſt,*

TrIpLICE BaLthazar peCtora glãDe ferIt.

DE MAVRITIO F.

In locum patris ſui ſubſtituto.

M. D. LXXXIV.

Vt te

*Vt te Nassovibello praeferat a Cer
Cattvs: Fit sensim svrcvlvs arbor, alt.*

IN ALEXANDRVM
Farnesium, Parmae, & Placentiae Ducem,
Gubernatorem Belgicae, aureo vellere
insignitum. M. D. Lxxxv.

*Spectante In Castris PrinCeps MaVorte
Corvscas,*

Et VltVtIs honos aVrea Luna tVa est:

IN DEDITIONEM
Antuerpiae. M. D. Lxxxv.

*Bello fracta, exspe, & Inops AntVerpIn
VICtvs,*

ParMensI ob Latâ paCereCepta fVIt:

IN DEDITIONES
Bruxellae, & Mechliniae.

M. D. Lxxxv.

*Obsessa AntVerpa fors haC erat orbIs o Cel-
LI:*

Et par BrVXeLLa, MeChL'nlaqVefVIt.

IN NOVESIVM.

Ab Alexandro Farnesio vi captam.

M. D. Lxxxvi.

NoVesto potIens ferro, te fVne BataVe

*FIGIt ALeXanDer MagnVs & Ipse tra-
bl.*

IN

20 CHRONO-DISTICHORVM

IN MORTEM

Mariæ Stouartæ, Scotorum Regina.

M. D. LXXXVII.

Imperils AngLa perIt Insons ense StoVarta,

Quinto post IDVs FebrVe s&Ve tVas.

IN MORTEM

Guifij Ducis, eiusque fratris Cardinalis.

M. D. LXXXVIII.

Atreo GVIsI ense perIs, & tV optI Me frater:

ProqVe Vrna eLatIs IgnIs, & VnDa fVIt.

ALIVD.

Qua tibi vaLest est, & qVanta Infamia
regno,

QVOD perIt fato frater VterqVe pari.

IN DEDITIONEM

Bonnæ. M. D. LXXXVIII.

Bonna tVVsnIDVs SchenCkI, tVa pr&Da,
potentIs

HISpanIaCCepIt sVppLICE fronte IVga.

IN MORTEM

Martini Schenckij, Neomagum tentan-
tis. M. D. LXXXIX.

RetIa qVa neCtIt NeoMago noCte, repVL-
sVs

Ore neCatVras SchenCkIVs haVrIt a-
qVas.

IN

IN MORTEM

Henrici Valesij, Gallorum Regis.

M. D. LXXXIX.

*Valesivs Valvit parili ne Ce per Dere fratres:**Nvnc parili Leto perditvs Ipse laCet.*

IN OBITVM

Illustrissimi Principis, Gulielmi, Ducis
Iuliae, Cliviae, Montium: Comitis Mar-
chiae, Rauensburgi; Domini in Ra-
uenstein. &c. M. D. XCII.*Flet Non Is Febrvi, GVllleLmo FrInClpe
rpto,**CLIVia, CVI: NatVs, IVLia alt, praerIt.*

IN OBITVM

Alexandri Farnesij. M. D. XCII.

*NotVs ALexANder gestIs terraqVe, Marl-
qVe,**Ara bonIs, BataVI sangVINIs horror, obIt.*

IN DEDITIONEM

Gruningæ. M. D. XCIV.

*Post Varlas pVgnas GrVnInga, & MILLE
perICLa,**VICTorIs BataVI IVssa sVbaCta faCIr.*

IN VRBEM, ET ARCEM

Caletensem:

Illam

Illam Alberto Austrio deditam; hanc vi ab
 eodem expugnatam. M. D. XCVI.

AprILI ALberto Cefsère Vrbs, arXqVe Ca-

LetI: (Vrl.

Vrbs paCto, arX fortIs Mantere Cepta

IN OBITVM

Philippi II. Hispan. Regis.

M. D. XCVIII.

VIXIt, & HesperIæ pro regno, aVroqVe Phl-
LippVs,

SepteMbrIs raptVs IDIbVs, astra tenet.

IN OBITVM

Benedicti Aria Montani. M. D. XCVIII.

GraIVs, HebræVs, Arabs, LatIVs, SyrVs,
VnVs ArIas

OCCIDIt: aXILLO BIBLIa saCra DoLët.

DE INVNDATIONE

Tyberis, Romæ. M. D. XCVIII.

VIX RoMa eVINClIt TyberI Cre/Cēte perI-
CLa: (qVIs.

Stagnat, & est sVbIs Is aLVeVs aLter a-

IN IAVRINVM

à Suartzenburgio Turcis ereptum.

M. D. XCVIII.

IaVrInI In fVrCâ Bassa tIbI, SVartzëbVr-
gI,

SpeCtaCLVM Capta praVlt Vrbe Ca-
pVt. DE

DE SINGVLARI CERTAMI-
ne, quo decertârunt paribus & armis, &
numero, Briantæus nobilis Gallus, &
Gerardus Abraham, Antonij Baroni
de Grobbendonck, vrbis Siluæducentis
Præfecti vicarius, adscitis hinc & hinc ex
turmis, quas ducebant, validissimis
viginti. M. D. C.

*Par tVrbâ, & teLLis fertVr ferVs hostIs In
hosteM,* (agIt.

QVosqVe BriantæVs, qVosqVe GerarDVs
ALIVD

*Par nVMero, & teLLisVperat VIntVte Ba-
taVos*

HesperIVs, NonIs FebrVe DVretVIS.

IN DVOS EXERCITVS

Pugnam in Flandriâ iam iam commissu-
ros. M. D. C.

*Stant parIter pVgna HispanVs, BataVVf-
qVe paratI,*

Horret & eXangVI FLâDrIa tota MetV.

DE PVGNA

in Flandriâ commissâ M. D. C.

PVgnatâ BataVVs pVgnâ tefVDIt Ibere:

At non eXIgVo sangVInepaLMa stetIt.

IN SILVAM-DVCIS

ab Hollandis frustra tentatam. M. D. C. I.

EXorto

24 CHRONO-DISTICHORVM

EXorto CattVs CIngens te SILVa NoVeM-
brI,

Ter nona ILLIVs LVCE repVLsVs abIt.

ALIVD

SILVa tibi Instantes soLVVnt Vr frlgore
CattI: (aqVIs.

SIC ClrcVM In refVgIs TantaLVs aret
IN OBITVM

Mariae Hungariae Reginae, Caroli V. filiae,
Maximiliani II. coniugis,
Ferdinandi I. neptis,
Rudolphi II. matris.

M. D. CIII.

LVX AVstrI generIs LongaVa exstInCta
seneCta,

HVngarICI posVIIt sCeptra MarIa soLI.

IN OBITVM

Elisabethae Reginae Angliae. M. D. CIII.

VirgInIs os, habItVMqVe gerens RegIna
Britanni, (nVs.

Non rVDIs In Nonas VIXIt AprILIs a-
DE OSTENDA

Commodo, sed ignobili ante obsidionem
portu. M. D. CIV.

StragIbVs heV notVs portVs, MartIsqVe
paLastra

OstenDa, eXIItIs sVbIVga RegIs III.

IN

IN DEDITIONES

Wachtendunckia, Oldenfilæ, Lingæ,
oppidorum. M. D. CV.

*SVbrVta BVCKolo flt VVahtenDVnCKla
fVppLeX:*

OLDensILA tIbI SplnoLa, LInga tIbI.

IN PAVLVM V.

Pont. Max. M. D. CV.

*PostqVam PavLe VICes Petri tIbI pVrpV-
ra CessIt, (ter erIt.*

HIC, alt, hIC PavLVs qVIntVs, & aL-

DE VENTORVM

violentiâ.

M. D. CVI.

VeXarI Vento saLtVs, fastIglâ, tVrres,

Ter nono MaVors VIDIt, & obstVpVIt.

IN OBITVM

Iusti Lipsi. M. D. CVI.

*QVIs DISCat? IVstVs bIs qVINâ LVCE Ka-
LenDas*

APRILIs, PhœnIX VnICVs ILLe, perIt.

DE TVRBIS

In Italiâ inter Paulum V. Pont. Max. &
Ducem, Senatunque Reip. Venetorum
exortis. M. D. CVI.

FVLMI nat In Venetos PAVLVS, CAVSSA SQVE
reCenset; (Crepanz:

At frVstrà: h'nC SVbitò pràLLa VtrIQVE

DE PACE

Inter eosdem confectâ M. D. CVII.

NVnC sanCto affLatos Cernas, parere parēt I,
Et Latos factâ Degere paCe Dies.

IN OBITVM

Cæsaris Baronij, S. R. E. Cardinalis.

M. D. CVII.

BaronIVS, CVI sCrIpta ferVnt DeCVS AV-
rea, CarDo,

LaVsqVE ô PavLetVI Pastor oVILIs, obit.

IN MORTEM

Illustrissimi Principis, Ioannis Gulielmi,
Ducis Iuliae, Cliviae, Cliviae, Montium:
Comitis Marchiae, Rauenburgi, Mœrsæ:
Domini in Rauenstein &c.

M. D. CIX.

BlS qVINOS Vt Mars post lDVS eXtVLIt or-
tVS,

Patris oVans patrla spIritVS astra sVbit.

DE

LIBELLVS.

27

DE INDVCIIS

Inter Phil. Reg. Hisp. & Hollandos.

M. D. CIX.

*PAX Regi, ac Batavis bis sex Vt pacta per
annos,* (Mer.

CLIVia VIX raptio PrInCipe beLLa ti-

IN OBITVM

Iosephi Scaligeri, M. D. CIX.

*SCALiger è vltâ, qVoVis VICtVrVs In aVo,
EXIVIt, DoCto DoCtor ILLe patre.*

IN MORTEM

Henrici IV. Gallorum Regis.

M. D. CX.

*PLVrIMA ReX Leni post beLLa exhavsta
potItVs*

PAce, sVâ CVLtro GaLLVs In Vrbe perIt.

DE ALARACHIA,

Firmissimo totius Mauritaniz propu-
gnaculo. M. D. CX.

*TVta LoCo, saXo aLta, freqVens ALara-
Chla MaVro,*

VIX fVso HesperIIs Capta CrVore fVIt.

v 2

IN

28 CHRONO-DISTICHORVM
IN DEDITIONEM
Iuliaci M. D. CX.

*Ivlla PrInCipIbVs prInCeps Vrbs, arXqVe
fVbaCta est,
NassoVio paCto VI faCiente VIaM.*

IN OBITVM
D. Rudolphi II. Imp.

Ernesti Episcopi Leodiensis.
M. D. CXII.

*HeV qVID fata VolVnt? RapIt Vr spes VnI-
Ca Caesar,
TVqVe ò LegaCLDVXHierarCha soLI.*

IN MATTHIAM I.
Rom. Imp. Elect. M. D. CXII.

*Matthias Ingens LatIorbIs gLorIa Caesar
SaCra Coronato VertI Cefrena CapIt.*

IN SPONSALIA
Ludouici Regis Christianissimi cum An-
nâ Mariâ Hispaniarum Infante,

ET
Hispaniæ Principis cum Ludouici
sorore.

M. D. CXII.

O Cres-

O Crescant t&Da ContraCto fæDere Reges,
HesperIVs GaLLæ, GaLLVs & HesperIa.

DE I. INCENDIO

Heinsbergenfi.

M. D. CXIII.

————HeInsbërgVM InCenDia Vastant.

IN NVPTIAS

Serenissimorum Principum, Wolfgangi
Gulielmi, Palatini Neob.

ET

Magdalend Bauaræ

M. D. CXIII.

Bolo aDIVncta DVCI BOLA est, CarbVA-
CVLVs aVro,

Lotos aqVIs: taLIst VenVs aqVa IVgo.

IN EVNDEM

Principem ad Catholicam religionem
conuersum.

M. D. CXIII.

Vt LVX post nVbes NeobVrgo sVrgIt aVIta,
IDIBVs à MaII qVInta bls oria fVIt.

IN AQVAS-GRANI.

M. D. CXIV.

AVspICIIs AVgVste tVIs, aC Mense rebeL-
Les (qVas.

VIX Vbi ConspeXIt SpInOLA, Ceptit A-

b 3

IN

30 CHRONO-DISTICHORVM
IN VESALIAM.
M. D. CXIV.

*SVCCeſſV eXtIMVIt , ponensqVe VesALiæ
Cristas,*

ObſeqVItVr IVſſIs SpInoLa CLare tVIs.

IN ISABELLAM

Claram, Eugeniã,
Hiſp. Infantem, Archiducem Auſtriæ,
Principem Brabantia, auem Bruxellæ.
ſagittâ deiſcientem.

M. D. CXV.

*Regna InCeDis PrInCeps iſabeLLa Bra-
banti,*

Et tIbI DeleCtâ gLoria CLaret aVe.

IN MORTEM

Marchionis Anchoritani.

M. D. CXVII.

*Per VItreVM eXCIVterIs VIVIs, traLeCtVſ
AprILI*

*VIſCera ſVLphVreIs AnChoritane gLo-
bIs.*

DE PVLCHERRIMO

Altari Parochiali, in Collegiatâ ad D.
Gangulphi, Heinsbergi.

M. D. CXVIII.

RVp&Vſ

RVPaVs hanC ara pIIIs Donant iBVs ara M.

DE COMETA

vifo.

M. D. CXVIII.

*Non frVstrà terrIs aVo ConspeCta priore,
LVCet In Eoâ steLLa CoMata pLaga.*

DE II. INCENDIO

Heinsb.

M. D. CXVIII.

*SCIntILLA HeinsbergI negLeCtâ, In fine
NoVeMbrIs,*

Ter fors oCtonos VsiIt aCerbera Lares.

IN PLEVRSIAM

*Ciuitatem rupe adedò obrutam, vtne ve-
stigia quidem eius appareant.*

M. D. CXVIII.

*HIC VBI nVnC patVLVs LACVs est, VDa-
qVe paLVDes,*

ObrVta saXosa PLeVrsIa rVpe Later.

DE MOTV TERRÆ.

Heinsbergi.

M. D. CXIX.

*PertreMIt HeinsbergI septena terra KaLen-
Das*

IVnll; lo prohlbe LeVa benIgne Pater.

b 4.

IN.

32 CHRONO-DISTICHORVM
IN MORTEM.

Ioannis Olden-Barnefeldij

M. D. CXIX.

*Carnificis Lato Barnefeldi proGIDIS esse,
Antehac In BATAVâ Regi eCheneIsa-*

IN OBITVM

D. Matthiæ I. Imp.

M. D. C. XIX.

*Vera solI, & solII Matthias gLoria Casar
Ossa, solo & solIo flente, CInsqVe la-
Cet.*

DE III INCENDIO

Heinsb.

M. D. CXIX.

*Heinsberge qVartâ IVnIfLens Cerno flA-
grante*

AD DeCles octo fer Vere teCta faCe.

IN FERDINANDVM II.

Rom. Imp. Elect. M. D. CXIX.

Pro Voto IMperII nostro Fernande potIrIs:

HIC nobIs Zephÿro gratIor AVster erIt:

ALIVD

ALIVD.

*NVLLA salVs beLlo, sit Lata paCe frV-
Isci*

Te FerDinanDe Casare.

ALIVD

Petri Streithageni, Andreae F. Can.
Heinfb.

*EVropa sbrat Desertas AVster In oras:
Io FerDinanDVs Casar est.*

IN OBITVM

Pumilionis Serenissimi Principis NN.

M. D. Cxx.

*Morte IaCet, qVales grVibVs VeLVInCler
aIVnt:*

QVAlibet ofsicVLLIs VrnVLApyXIs erIt.

DE SONSA

Oppido infra Coloniam, quod totum
paucissimis horis incendio defla-
gravit M. D. Cxx.

*Sonsa CInIs tota est, neC Longas arserat
horas:*

*HoC Certè erVbVIt MVLCIber Ipsene-
fas.*

b 5

DE

34 CHRONO-DISTICHORVM

DE MAXIMIS REGIS HISP.
Copijs, prope Confluentiam XIII Kal.
Sept. conuenientibus: trepidantibus om-
nibus, &, quò tanta belli moles ver-
gat, in certis.

M. D. CXX.

*InstrVcta Colère ManVs. st: Catera ne-
scis:*

SeCreta Hesperia SpInoLa solVs habet.

IN SPINOLAM

Transmissio per pontem Rheno, in Pala-
tinatum motientem.

M. D. CXX.

*Pons fVlt haC DVcens Rheno trepidan-
teCaterVas,*

BeLLa PaLatInIs SpInoLa beLLa parat.

IN BOHEMOS

à Ferdinando II. Imp, ad Pragam victos:

M. D. CXX.

*BIna trophaa Cano fraCtIs ereCta Bohe-
MIs:*

CaVssa hostes Caesar VICIt, & ense, fVos.

ALIVD

*PagIna saCra: Ferat, Caesar, qVa CaesarIs,
Infit:*

*NVLLa Mora, & regnI est Praga reCep-
ta CapVt.*

ALIVD

LIBELLVS.

35

ALIVD

Petri Streithageni, Andreae F.
Can. Heinsb.

*VIVE DIV Caesar: En perfIDVS OCCVbat
HVSSVs, (est.*

RVrVs & EXCLVso Praga sVbaCta tibi.

IN TVRCAS

Centies mille à Polonis Cæsos, & Tyran-
num fugâ elapsum.

M. D. CXXI.

*Strata laCët LibyCa gentIs Cētena PoLono
MILLia: at eVasIt prapete TVrCa sVgâ.*

ALIVD

Petri Streithageni, Andreae F. Can.
Heinsb.

*WistVLa CVr Vitreos MVtastI sangVine
fLVCTVs?*

*HaCVoLo signæ extent fVnere Vt è Ge-
tico.*

IN CÆSAREAM LVTRAM

M. D. CXXI.

*Cæsarea qVassata gLobIs ter Moenla LVtra,
VICtor Iber paCtIs Cæsareana faCIt.*

b c

IN

CHRONO-DISTICORVM
IN DEDITIONEM

Iuliaci, vrbis munitissimæ.

M. D. CXXII.

IVLLIA seXqVe annos, & qvInqVe Insessu
BataVo,

Tempore ab eXIgVâ sVbDIta pVbe breVI
est.

ALIVD

IVLLIA fIt sVppLeX. I nVnCa qVe eXstrVe
VALLA:

AsT aLIIs strVctIs, & strVe, CAtte pē
nVM.

F I N I S

ANDREÆ
STREITHAGENI
IVLIO-MERTZEN-
HAVSSENSIS

ECHO
MISCELLANEA.

ANDREAS
STRUTHACENSIS
IVLIO-MERTZEN-
HAYSENENSIS

ORNO
MISCELLANEA

A N D R E Æ
S T R E I T H A G E N I
I V L I O - M E R T Z E N Æ
H A V S S E N S I S

E C H O
M I S C E L L A N E A .

E *St locuples pagus, cui Mertzenhaussia
nomen,*

*Quod riget excultos Mertzia parua lares:
Iuliaca in medio terra: nimiumq; propinquus*

Vrbs princeps muris Iulia firma tuis.

Natalis mihi terra, meo victura perennè

Carmine, si carmen viuet in orbe meū.

*Quem iuxta herbosi surgunt loca publica
montes,*

Bruliaque accliu cadua silua iugo,

*Hac loca nympha tenet, qua nō magis alte-
ra quenquam*

Inconsultum aris nolit abire suis.

*Non prior illa quidem loquitur, neque cerni-
tur vlli,*

Sed facili quemuis percipit aure sonum.

Inque tuos semper gaudet se vertere mores,

Si clamas, clamat; si canis, illa canit.

Si responsa petis, properè responsa petenti

Reddit, vel minimas nescia ferre moras.

Tanta

E C H O

Tantaque religio, tanta est custodia veri,
 Ut careat merita vocula nulla fide.
 Nec tu contuleris Cumã: vana Sibylla est,
 Nec Phœbum: dubiis fallit & ipse sonis.
 Testis erit Croesus, qui lusus Apollinis orẽ,
 Traiecto magnas flumine perdit opes.
 Et vos Phœbo adito docta nescistis Athena,
 Anne lues vobis, anne timenda famas.
 Hanc ego, iam quamuis rumpunt nunc fri-
 gora cautes,
 Terraque brumali canet operta niue.
 Hanc ego constitui dubiis in rebus adire,
 Elicere & verbis paucula verba meis.
 Nam mihi scitari verum libet, illius ergo
 Promptus ad hæc feci deuia montis iter.
 Iamq; adeo incipio, quia respondere parata,
 Talia vocalem pauca rogare Deam:
 Quid mihi tollendũ, ne frigore torrear Echo,
 Si veteri quaram paucula more? Mora.
 Ergo age, dic paucis: Properat quid nosse ma-
 lorum,
 Qui scelerum sordes pergit amare? Mare.
 Isne erit æternũ caelesti arcendus ab arce,
 Ni sua confessus crimina flerit Erit.
 Quo cadet interitu contemptor Polypus aquis,
 Pra quo Cretensi credere malo? Malo.
 An fore tu censes, ut, si pia vota valebunt,
 Anemo-

MISCELLANEA.

Mnemosyne illius sit mihi sacra? Sacra.
Cur nunquã atate tranquille degit auarus,
Nec quamuis habeat plurima deget? Eget.
Men' fore felicem, si re non sordidus utar,
Nec desiderio torquear aris? Eris.
Anne suum liuor cor edit, dum rebus opimis
Alterius macrum se fore credit? Edit.
Non aliena illum calcar virtutis habere,
Qui miser inuidiã pectora tabet? Habet.
Cum seruire Deo nil sit, nisi regna tenere,
Quid mihi triste facit seruitium? vitium.
Quid me precipue trahet in noua crimina
semper,
Te nisi in auxilium Christe vocaro? Care.
Eccuius Ninuen vox ad meliora reduxit,
Perculit & mentes religione? Iona.
Cũ surgens tumulto denictã morte triũphat,
Victori ingeminem quid Nasareio? Io.
Cum canimus Christum, quid, amor nuns
cordis, an oris
Conciliat nobis numina clamor? Amor.
Quo turba, aut quali fulgens incedit amictus
Pro Christo insignis martyrio? Tyrio.
Quid faciam, vt mores multorum, atq; op-
pida cernam,
Ingeniq; bonis undique diter? Iter:
Omnia scire hominum nulli dat Delius vn-
quam: An

E C H O

An neq; dent studiū, m nemo syneq;? Neq;
 Quana artes nihilo pluris pēdūtur ab omni,
 Quam solet à gallo gemma, bibone? Bona.
 Sunt quibus hinnitus placeat pra carmine
 docto,

Non ad haras adiges hos Ateas? Ad eas.
 Quid sibi qui felix visus, neq; sūma moratur.
 Stultus, qua merito funera debet? Hebet.
 Mene leuarē opem, cui dextera tollitur alis,
 At premitur vasto pondere laua? Leua.
 Ecquid opus facto est, ut amer? Nam fertur
 Amari,

Vnicus ad vita commoda trames. Ames.
 Quid suades? à me disungitur amne puella,
 Illa meis flammis unica nata? Nata.

An non pulchra magis niuci cādore ligustrā
 Illa tibi visa est esse, cygniue? Niue.

At quid praeipue valeat me perdere, prater
 Ingenium in casto corpore come? Coma.

Te quoq; cū multis torquet Narcissus, at illū
 Ne qua tibi eripiat nymp̄ha, caueo. Veto.

Ritene pacta inco tade, s̄ pignora prater
 Vnicus est Christi gloria finis? Inis.

Quis venerem sacris damnatā legibus odit,
 Odit adulterij quis graue crimen? Hymē.

His quid scribetur, quibus est iniuria ludus,
 Dum matrū tentant corda pudica? Dica.

MISCELLANEA.

- At quid inurendum tali, si furta pateſcant,
 Et fiat populo fabula nota? Nota.
- Qua drachmis decies mille unā vedere noctē
 Constituit priſco tempore? Lais? Ais.
- Viſne ſonē Monachum, Monacha à quo ne-
 Ete ſoluta eſt
 Virginea inceſto crimine zona? Sona.
- Pertafus Monachum quidnam dum claſtra
 relinquit,
- Quā frater, mauult eſſe Lutherus? Herus.
- Quenā illi, aut cuius, terris ut miſcuit aſtra,
 Gratia pro tanto parta labore? Bora. (tis.
- Hac quid cū miſero tria poſt vota edita ver-
 Ne cubet in cella paupere ſola? Sola.
- Quenā vrbes inter reliquas cōmēta Lutheri
 Edidit à veterū mēte aliena? Iena. (teſtaſ
- Sed quib. eſt quidquid blateret Niger ore) po-
 Celeſtis regni cognita clauis? Auis.
- Debit ecquiſnam de relligione rogari,
 Ne cœca erraret mente Batauus? Auus.
- Quis ſacras ades non hos exſtruxit ad uſus,
 Præco ubi dat populo verba Batauus? Au?
- An benè ſit cuiquā, veteri ſi ſedere relicta,
 Auſugiat tempus circa hyemale? Male.
- Cui, qualiq; viro dic deuoueat *ſ* absens,
 Figaturq; acubus cerea imago? Mago.
- Queis ſtabulis Circe ſocios incluſit Vlyſſe,
 Poſt tamen his ipſis auxiliariſ? Haris.

E C H O

Nonne tibi nuga lemures, & spectra videtur,

Qua soleo mediâ nocte timere? Mera.

Quid facis in silvis, acri latrante Molosso,

Seu fera, seu visus sicubi latro? latro.

Estne opus, ut flâmas referat, neq; sētiat ignē?

Vt proba dicatur gemma pyropus? Opus.

At splēdore placet multū translucidus aureo,

Vnde tenet nomen chrysolitus? Solitus.

Scire velim, quid agas, aestu cū pascua findit

Luminis atherei Phœbus origo? Rigo.

Esse solet cunctis inimicus floribus Auster:

Quidnam, hos si Zeyhyrus creber adhalet?

Alet.

Sternere quis ventus solitus fastigia, turres,

Quis solitus frondes arboreas? Boreas.

Ecquis erat Cynico, cum nollet regibus uti,

Consuetus cœna tempore bolus? Olus.

Qua sed Aristippo, cum mallet regibus uti,

Esse solet contrâ cœna suavis? Auis.

Ecquibus (antiquis si quidquam credimus)

ingens

(Eis-

Est mora, num ratibus, parua echeneis?

Quis mutus, cuius patris in discrimine lin-

guam

Soluit, ut exclamet, vis pietatis? Alys.

In dubiis quanam sortes & tempore pacis

Olim adita, & tristis militia? Lycia.

Tim.

MISCELLANEA.

Tingere qua censes discat rudis urbe magi-
stra

Vellera purpureo murice tiro? Tiro.

Quis fluvius, cuius decepti ab Apolline Cræse
Transitus est regnis exitialis? Halys.

Illos, qui soliti plenis comitibus buccis!

Fundere, qui vocitat Scopelianus? Anix.

Quis puer ille, patris quem mensa apponit
edendum

Medea genitrix hand magis mitis? Itys.

Igniuomus Lycia quondam quam mira Poë-
tas,

Fingere mons fecit monstra Chimera?
Mera.

Si me prava ferat malus in consortia ca'us,

Quid facio, ne quid dent mihi labis? Abis.

Cuius fila placent, siue illis iungere vocem,

Seu iuuat ad modulos arte salire? Lyra.

Quo lucas suenit, quo noctes ducere Paulus,

Nunc haustū gelida dat cui siphon? Scypho.

Cuius parua rei, si qua est, spes omnibus illis,

Quos premit infesti morbus hydropis? O-
pis.

Quale auri pretium fore pra virtute patabo,

Siue asprum fuerit, seu mihi laue? Leue.

Si bene de quoquam merear, faciamque be-
nigne,

Num

E C H O

Nū bene apud memorē gratia stabit? Abit.
Fide, vide vetus est, sed quonā opus esse pu-
bis,

Vt liceat solūm dicere: Fide? Fide.

Quid Theodoro olim spretum haud referre
putanti,

An sublimē putris fiat, humine? Mina.

Quis Siculū votis optat superesse tyrannum,
Est odio cunctis dum malesanus? Anus.

Nonne subire semel, satius quacung; pericla,
Quām trepida semper mente cauere? Ferē.

Quid timet illorum verò nimis omine Casar
Pallidula, & gracilis queis facies? Acies.

Pramonitus petiit quo permittente senatum,
Nec cessit precibus, consilio? Ioue.

Mene patrare iubes bellū memorabile cōtra
Romanū, sequitur quē Cleopatra? Patra.

Heu quid oportebit, si iam deuicta lacertis
Admōro fauces vipereas? Pereas

Non quot sint hostes, sed ubi: cum quaro pr-
ratus,

Idne ago, quod quōdā iusserat Agis? Agis.

Quem rear auctorem nitrati pulueris esse,

Quem reperisse artes sulphureas? Furias.

Qualis & illius mens, cui prolatas & ensis,
Missilis & rapido fulmine sphaera? Fera.

Quid facit, ut reges inter, populosq; potentes
Haud

MISCELLANEA.

Haud rarò gliscat seditio? Ditio.

Quis ferus, ille, à quo virtute inuicta Serini
Iniecto capta est igne Sigetha? Geta.

Qualis visa tibi, nauem qua incendit in un-
dis

Cypria, Turcarum frena perosa? Rosa.

Nò illum benè emit vita, quo claret, honorè,
Turcica captiuus dum iuga demit? Emit.

Quid prope Naupactum Turcarum sangui-
ne tinxit

Christiadum classis numine freta? Freta.

Vi Regi auderet ruptis concurrere frenis,

Quae potuit Batauum res animare? Mare.

Praecipuè Hispano quid credam obstare tot
annos,

Ne victum possit Marte domare? Mare.

An rata foedera erūt, si iā, si numine dextro,

Ad tempus fuerit pax iterata? Rata.

Terra Bohemia tepet. qVIs tāta stragis or Igo?

Nā tVròa hVnC perDatTIs Iphonea? Na ea.

Quis fidunt victi Boia virtute rebelles,

Vt sese eripiant compedibus? Pedibus.

At pariter pereunt: ferro, si Marte resistit;

Sin turpi vertit terga fuga quis? Aquis.

Quis fluminis princeps & Worma maior &

Erpa,

Iuliadum radit pingua rura? Rura.

Cum

ECHO MISCELLANEA.

Cum bello inuoluat patriam, quam, nympha, referre

Urbem, urbem credis Iuliacam? Iliacam.

Pace tuos ô Christe bea: sic vota, precesque,

Sic tibi fundantur thura Sabaa. Bea.

Cum Dea sis, & vera mihi respöderis Echo,

Quid tibi pro meritis vis statuâ: statuam.

At iam, nympha, vale. iam dudum membra tremisco:

Vrit enim frigus membra niuale. Vale.

Soc. Jen. Dusseldorpij 1622

FINIS.

verheftet, gehört an
Stück 1

S. LVDOVICI
GALLIARVM
REGIS PRÆCEPTIO-
NES BENE VIVENDI
Ad Primogenitum,
Poeticis numeris astricta,
Per
PETRVM STREITHAGENVM
ANDREAE FIL. CANONICVM
Heinsbergensem.

S. LUDOVICI
GALLIARVM REGIS
PRAECEPTIONES BENE VI-
uendi ad primogenitum,

Poeticis numeris astrictæ,

PER

PETRV M STREITHAGENVM
Andræ Fil. Canonicum Heinf-
bergensem.

O Qui primaeva flores atate iuuenta,
Nate, olim patrio iura dature solo;
Tantarum ut possis in spem consurgere rerū,
Et fungi officio Principis usque pij:
Dilige supremum coeli super omnia numen,
Et magnum interno pectore condere Deū:
Illius casto semper tenearis amore,
Et tibi nil vnquam carius esse sinas:
Hinc etenim aeterna dependēt premia palma,
Atque anima finem non habitura salus,
Quam frustra meritis vllis acquirere spera,
Cui mens diuino non prius igne flagret.
Sollicitos etiam gratus reuerere parentes,
Qui tibi sunt vita caussa secunda tua;

Et

PHILIPPO
GVLIELMO,
COMITI PALATINO
Rheni, &c.

Principi Iuuentutis.

CLARA Ducum soboles, geidi qua
flumen ad Istri,
In spem Iuliaci progenerata soli es;
Accipe Gallorum praecepta salubria regis,
Quae nati mores instruit ille sui,
Gallorum regis, sanctis conatibus ausi,
Trans mare barbarico ponere castra solo.
Illa informabunt surgentem ad magna ius-
uentam,
Deuota mentis symbola certa mea:
Nec cōtemne ideo quod sint breuiuscula. par-
tis
Illustris proles erudienda venit.

A 2 S.LV-

Lancinat, & placidos non sinit ire dies;
Aut uni noto vita bonitate tuorum,
Idque malis animi dulce leuamen erit;
Nam velut atherei lampas praefulgida coeli,
Exortu pellit nubila fusca suo,
Pharmaca sic iuste factis admota querelis,
Mestitia exanguis corda leuare solent.
Cumq; salutiferum munus peragetur ad aræ
Maius in immenso quo nihil orbe datur;
Huc desiderio toto te transfer, & omni
Officiis asta cum pietate sacris;
Tum procul absistant nugaque, humilesque
susurri,
Nec vaga per templum lumina cura ferat.
Sed sancto placidum vultu signante pudore
Lingua suis precibus, suppliciiisque vacet.
Iamq; ubi sidereo Christus descendet olympo,
Et coram sistent mystica verba Deum,
Ita mentem reuoca nostra monumenta salutis,
Cuius mnemosynen liba verenda gerant;
Et meditare pius duros in morte dolores,
Infamemq; crucem, sanguineaq; genas,
Brachiaq; amplexus misero tendentia mudo
Conuulsamq; caput, mēbraq; vincta gelu;
Ceteraq; heu, magni nato nō digna parētis,
Quamquā isthac nostri passus amore fuit.
Que quoq; diuinis libris hortamina propta
Ætheri populum nectaris imbre rigant.

*Et quaecunq; dabunt praecepta salubria me-
rum,*

*Difficili noli spernere fronte data;
Sed placide amborum conformis nutibus esto,
Quisq; potes studiis, obsequiisq; cole.*

*Tum caue mortifera ne dira piacula noxae
Insiciant animum labe nigrante tuum,
Omnibus ante velis paenis exponere corpus,
Quam puras mentis commaculare niues,
Aethereique patris pedibus substernere leges,*

*Qui largè immerito tot benefacta dedit:
Attamen in vitium quoniam pronò impete
ferre*

*Natura humani corporis usque solet;
Ceu caua praecipiti desertur flumine cymba,
Præterit & cursum corripientis aqua:*

*Sæpe Sacerdotes coram lustrandus adito,
Et vitæ resera turpia facta tua;*

Inque hoc diuini doctos mysteria verbi

*Elige, & officij munia sancta sui;
Qui tempestiuis monitis, tã quid sit agendũ,
Quam quid omittendum promere vite
queant;*

Ac talem vultu, talem te moribus offer,

*Sublimi posita conditione status,
Ut fontẽ ingenuis ausint reprehendere verbis,
Vulneraque intrepida sollicitare manu.*

His expone simul si quis præcordia vermis

Scilicet indigna ne consuetudine semper,
Concessas multis auferat vnus opes.
Interea humana sortis nõ immemor vnquã,
Et quam sit dubiis subdita vita modis;
Cum tristes geminat casus fortuna nouerca,
Obruit & miserum saua procella caput,
Fer patienti animo, & compresso murmu-
re lingua,
Te plura acceptis commeruisse puta;
Hac tua non paruum faciet patientia lucrũ,
Et quam sperãras postmodo maior eris:
Cum vero arrisit latis fors rursus ocellis;
Et versa tribuit prospera cuncta rota,
Mente Deo grates humili cum saepe referto,
Tum crebro fusa sollicitato prece,
Ne tumide fastu mentem inflãmatusi nani,
Indignus tantis efficiare bonis,
Et scelerum caussas crescens opulẽtia gignat.
Qua vita augmentum debuit esse pia:
Sed quo muneribus semper potiora receptis,
A patre coelesti munera ferre queas.
Fac animi miseros solere benignus egentes,
Detque opibus dignam dextera larga stipẽ,
Et quoscunque premet saui inclementia fati,
Præsidio clemens hos tueare tuo.
Nec minus & quorum vitam assuetudine
ducis,
Et comites iungis tempus in omne tibi;
Sine

Illā frequentāndi tua corda cupidine flagrēt,
Spem si perpetua prosperitatis habes;
Et non vlla auidas contingat gratior aures,
Quā qua de summo mentio facta Deo est:
Romanis porro vine addictissimus aris
Et latios ritus subdita turba colat,
Et quem Pontificē tyrij dabit ordo senatus,
Ut regat imperiis omnia sacra suis,
Illum ceu patrem magno venerator honore,
Et sanctis monitis pectora prompta gers;
Atq; ubi pro summo terrarum iure, polique,
Quod quondam Petro Christus habere
dedit;

Coelestis nutu laxārit limina porta,
Et facilem ad superos fecerit esse viam;
Muneribus tantis gaude, curaq; decenti,
Te dignum extemplo, participemq; face.
Neue nouis populi sectarum erroribus acti,
Dāna anima nunquā post reparāda luāt,
Opprime consurgēs prima cito virus in herba,
Nascentiq; ansam deme, caputque malo.
Hoc fiet mysta templis, arisque dicati,
Si docti fuerint, innocuique viri.
Quare age maturis semper suasoribus utens,
Talibus ut tradas munera sacra, vide,
Et quibus haud aliā reditus aliaque quot-

annis
Ex ade obueniant, immeritumq; lucrum;

Scilicet indigna ne consuetudine semper,
 Concessas multis auferat vnus opes.
 Interea humana sortis nō immemor vnquā,
 Et quam sit dubiis subdita vita modis;
 Cum tristes geminat casus fortuna nouerca,
 Obruit & miserum saua procella caput,
 Fer patienti animo, & compresso murmu-
 re lingua,
 Te plura acceptis commeruisse putā;
 Hac tua non paruum faciet patientia lucrū,
 Et quam sperāras postmodo maior eris:
 Cum vero arripit latis sors rursus ocellis;
 Et versa tribuit prospera cuncta rota,
 Mente Deo grates humili cum saepe referto,
 Tum crebro fusa sollicitato prece,
 Ne tumide fastu mentem inflāmatusi nani,
 Indignus tantis efficiare bonis,
 Et scelerum caussas crescens opulētia gignat,
 Qua vita augmentum debuit esse pia:
 Sed quo muneribus semper potiora receptis,
 A patre coelesti munera ferre queas.
 Fac animi miseros solere benignus egentes,
 Detque opibus dignam dextera larga stipē,
 Et quoscunque premet saui inclementia fati,
 Præsidio clemens hos tueare tuo.
 Nec minus & quorum vitam assuetudine
 ducis,
 Et comites iungis tempus in omne tibi;

SINE

*Sive sacri fuerint, fuerint ij sive profani,
Eximia morum sint probitate viri.
Sint doctrina aucti, placida sint pacis aman-*

tes,

*Egregiaque fide, iudicioque graui.
Cumque his trade lubens longas sermonibus
horas,*

*Deq; statuerū verba frequenter habe:
At contra illorum semper commercia vites,*

*Queis spreta integritas, religioque iacēt.
Turbaque delatrix penitus tota exulet aula,
Et celans dulci toxica dira fauo.*

*Tum quocunque loco fueris, quoscunque vel
inter,*

*Hac sedeat menti sedula cura tua.
Ne defranata turpis petulantia lingua
Audeat illicitis soluere labra sonis.*

*Et proferre animos teneros quod ad improba
flectat,*

*Et vitiis aptet, perficiatque viam;
Sive venenatis alienum rodant honorem
Morsibus, infami diminuatque nota;*

*Sive execranda celet periuria fraude,
Et superos sannis, ludibriisque petat.*

*Non impune pias violent ea crimina mentes,
Nequitiaque suæ premia digna ferant.*

*Tuque ipse à fœdis absistas vocibus ultro,
Et nigro fugias illita verba sale;*

Hoc alios melius quā mille edicta docebit,
Ore verecundo non nisi sancta loqui.
Præcipue vero custos rigidissimus aequi,
Iura tuis populis intemerata dato;
Idq; ut præscribūt venerāda volumina legū,
Et ratio cunctis legibus una prior;
Nec de iustitia recto unquam tramite flecti,
Sive odio ductus, sive favore velis;
Omnibus ast idem nullo discrimine iudex,
Vota etiam placidā pauperis aure bibe.
Et quoniam ingenti populo nō sufficis unus,
Præfectos postcunt & loca quaque suos,
Cura habeas vsu rerum, vitæque probatos,
Qui tantum recte munus obire queant,
Quos nō trāsuersos rapiat spes improba lucri,
Aut miserorum opibus se satiare iuuet,
Sed quos vel solo trahat inclyta nomine vir-
tus,

Atque æquo ducant cuncta minora vires;
Et ne fallaris sæpe explorato clientum
Iudicia, officiis qua ratione vacent.
Quin etiā Themidos fuerit reuerentia tātā,
Tantus & Astræa pectora tangat amor,
Aduersi ut partes studeas defendere semper;
Qui tecum litem, dissidiumque gerit;
Atq; tuo huic ipsi tantisper adesse favore,
Donec sit penitus cognita causa tibi.
Sic quos consiliis adhibes, rebusque gerundis,
Cuique

Cuique suum tribuent liberiore modo.
Præterea illicito si quid possideris usu,
Abque morâ proprio restituaatur hero.
Longa per innumerâ quamuis successio stirpẽ
Subiectum imperius iusserit esse suis;
Sin vero dubiam versat sententia mentem,
Nec satis inuasa iura probata rei;
Protinus arbitriũ prudẽtum exquire virorũ,
Atque horum arbitrio singula quæq; gere,
Sicut in obscuro quassati turbine ponti,
Confugit ad Calabrã nauta relictus acũ;
Ut quos imperij populos moderaris habenis,
Pace diu possint, iustitiaque frui,
Templorum imprimis procures, araque mi-
nistri,
Turbaque sub votis relligiosa suis.
Namque malis cunãtis scateant cum tristitia
bella,

Nilus ut admixtas sordibus vrget aquas,
Quantũcunq; licet fugias certamina Martis,
Atque implacata saua duella Dea;
Maximẽ & in Christi tecũ pia sacra colẽtẽ,
Armatus lento progrediare pede,
Prudentique prius disquiras singula mente,
Cognatus tingat quam tua tela cruor;
Dũ tamẽ in miseris violẽta iniuria pugnas,
Pertrahat, & terris multa timenda tuis,
Ne patiare vnquam casti penetralia tecti,

Et rite athereis indita templa deis,
Sacrilego furto, scelerumque immanib. ausis
Pollui, & insontes damna subire viros.
Atq; etiã externo tutus cum degis ab hoste,
Internum patrio limite pelle procul,
Nascentesque iras subiectos inter, & acris
Dissidij primo semina tolle die.
Insuper impensa sese moderamine frangant,
Nec ^{dic} ~~dic~~at magnas prodigus usus opes:
Sed ratio tumida fastus attemperet aula,
Et valeat procerum luxuriosa cohors.
Postremo omnigenis virtutibus excole mentē,
Et quodcunque boni noris, amare stude;
At vero scelerum cunctorum crimina vita,
Et mala sollicito quaque timore fuge;
Inde tuos felix populos fortuna beabit,
Vivet & à busto posthuma fama tibi.

F I N I S.

mpia hie,
immancie. adu
a fubve turo
dego ad hofe
e procul,
et, q' acris
die
vine frangant,
u' t' su opes:
peret aula,
q' sa to pora.
excole mentē,
amare stude,
vina vicia,
ore fuge,
beabit,
am a tibi

